

Fact sheet energiebelasting

Stand van zaken

De energiebelasting is een belasting op gas- en elektriciteitsgebruik voor klein- en middengebruikers. Het doel van de energiebelasting is energiebesparing, met een verminderde uitstoot van het broeikasgas CO₂ tot gevolg. Daarnaast leidt de belasting tot een verbetering van de luchtkwaliteit als gevolg van lagere emissies van NO_x en fijnstof. De energiebelasting is in de volgende schijven opgedeeld:

Elektriciteit		Aardgas	
kWh	Euro/kWh	m ³	Euro/m ³
0-10.000	0.0752	0-5.000	0.1554
10.000-50.000	0.0375	5.000-170.000	0.1362
50.000-100.000	0.0104	170.000-1.000.000	0.0378
>100.000 (zakelijk)	0.0005	1.000.000-10.000.000	0.0120
		>10.000.000 (zakelijk)	0.0079

De energiebelasting leidt op twee manieren tot energiebesparing. Enerzijds door het terugdringen van het energiegebruik op de korte termijn, anderzijds door op de lange termijn de aanschaf van zuinige apparaten en huizen te stimuleren en door milieuinnovaties te ontlokken. Wetenschappers gaan ervan uit dat de prijselasticiteit van elektriciteit en aardgas rond de 0,2 ligt.¹ Dit betekent dat een prijsverhoging van elektriciteit en aardgas met 10% leidt tot 2% minder gebruik van elektriciteit en aardgas. Volgens ex-post onderzoek van het adviesbureau Ecofys is de energiebelasting in de periode 1995-2002 de meest effectieve maatregel geweest om de uitstoot van CO₂ terug te dringen in de gebouwde omgeving.²

Voorstel Natuur en Milieu

Natuur en Milieu stelt voor de tarieven van de energiebelasting met ingang van 1 januari 2009 integraal met 20% te verhogen. *Het integraal verhogen van de tarieven is noodzakelijk om alle gebruikers in Nederland te prikkelen om hun energiegebruik terug te dringen. De verdere verhoging van de energiebelasting is wenselijk om het Nederlandse doel voor energiebesparing (jaarlijks 2%) binnen handbereik te brengen, en om de uitstoot van CO₂, NO_x en fijnstof verder terug te dringen.*

Naar verwachting zal een integrale verhoging van het tarief voor elektriciteit met 20% leiden tot een CO₂-reductie in Nederland van 0,2 Mton in 2010 en 0,4 Mton in 2020. Het integraal verhogen van de tarieven voor aardgas zal naar verwachting resulteren in een verminderde uitstoot van CO₂ in Nederland van 0,7 Mton in 2010 en 1,0 Mton CO₂ in 2020.

¹ Uit onderzoek van het SEO volgt zelfs een prijselasticiteit van elektriciteit van 0,5 maar deze waarde wordt zowel nationaal als internationaal als (te) hoog gezien. SEO (1998). De prijselasticiteit van de energievraag.

² Ecofys (2004). Evaluatie van het klimaatbeleid in de gebouwde omgeving 1995-2002.

Er dient opgemerkt te worden dat het verder verhogen van de tarieven voor elektriciteit op de korte termijn niet zullen leiden tot minder CO₂-uitstoot in Europa. Dit komt omdat de CO₂-emissies van Nederlandse elektriciteitscentrales onder het plafond van het Europese systeem voor emissiehandel (EU-ETS) vallen. De emissierechten die vrijkomen als gevolg van het terugdringen van emissies in Nederland, bieden bedrijven in Nederland en elders in Europa de mogelijkheid om meer CO₂ uit te stoten. Dit neemt niet weg dat verhoging van de tarieven voor elektriciteit wel bijdraagt aan energiebesparing in Nederland. Dit zal in de toekomst naar alle waarschijnlijkheid extra politieke ruimte bieden om het plafond van het EU-ETS te verlagen.

Maatschappelijke discussie

1. *Discussiepunt: verhoging van de energiebelasting zal ten koste gaan van de concurrentiepositie van bedrijven.*

Mening Natuur en Milieu: grootverbruikers worden nauwelijks belast (zie tabel) en zullen geen verslechtering van hun concurrentiepositie ondervinden. Ook voor het middengebruik zijn geen grote negatieve effecten te verwachten van een verdere verhoging van de energiebelasting.

2. *Discussiepunt: verhoging van de energiebelasting gaat ten koste van de koopkracht en treft de huishoudens met de laagste inkomens het zwaarst.*

Mening Natuur en Milieu: verhoging van de energiebelasting hoeft voor huishoudens die zuiniger met energie omgaan niet tot een lastenverzwaring te leiden. Huishoudens met lage inkomens kunnen - indien de politiek hiertoe besluit - gecompenseerd worden voor mogelijke koopkrachtverliezen. Dit kan bijvoorbeeld door terugsluis via de inkomstenbelasting. Of door het verstrekken van subsidies voor de aanschaf van zuinige apparaten. Een vrijstelling van de energiebelasting voor huishoudens met lagere inkomens is niet wenselijk, omdat dan de prikkel voor energiebesparing wordt weggenomen.³

³ OECD (2006). The Distributional Effects of Environmental Policy.